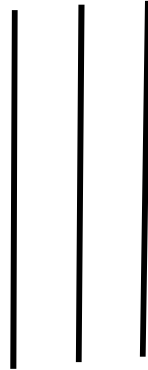

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको नगरसभाको सोह्रौं अधिवेशन २०८१ साल असार ०९ गते आइतबार नगर प्रमुख श्री ईशितयाक अहमद खाँबाट प्रस्तुत भइ सभाबाट पारित भएको नीति तथा कार्यक्रम

मिति २०८१ आषाढ ९ गते नगरसभाको सोह्रौं अधिवेशनमा पेश भई पारित भएको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

सिद्धार्थनगर नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, रुपन्देही

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाकाको नगरसभाको सोह्रौं अधिवेशन २०८१ आषाढ ०९
गते आईतबार नगर प्रमुख श्री ईशितयाक अहमद खाँद्वारा प्रस्तुत भइ सभाबाट
पारित भएको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

नेपालको संविधानको मर्म र भावना बमोजिम संघीय शासन प्रणालीको अबलम्बन पश्चात स्थानीय तहको स्थापना भइ दोस्रो निर्वाचन सम्पन्न भई तेस्रो बर्षको शुरुवाती चरणमा रहेकाछौं। नगरवासीहरूले हामीलाई दिनुभएको जिम्मेवारी बमोजिम सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० तथा २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमबाट अनुभव लिदै आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस गरीमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउदा अत्यन्त खुशी लागेको छ। यस महत्वपूर्ण घडीमा मूलुकको लोकतन्त्र प्राप्तीका लागि आन्दोलनमा आफ्नो जीवन बलिदान गर्नुहुने ज्ञात-अज्ञात सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु। नेपालको राष्ट्रियता, अखण्डता, स्वाधिनता र लोकतन्त्र प्राप्तीको अभियानमा नेतृत्व प्रदान गर्नुहुने अग्रजहरू प्रति सम्मानका साथ उहाँहरूले पुर्याउनु भएको योगदानको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै विशेष स्मरण गर्न चाहन्छु।

स्थानीय जनचाहना अनुसार नागरिकको घरदैलोमा सेवा प्रदान गर्ने जनताको सबैभन्दा नजिकको आधारस्तम्भको रूपमा कार्यसम्पादन गर्ने स्थानीय तहले प्रतिस्पर्धात्मक बहुदलिय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको जगलाई थप मजबुद बनाएको छ। सिद्धार्थनगर नगरपालिका संघीय शासन प्रणालीको अन्तरवस्तुलाई आत्मसाथ गर्दै नगरवासीको समृद्धि, सुख र विकासको अपेक्षा प्राप्तीको लागि दृढ रहेकोछ।

नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा नेपालको संविधान, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका चालु आवधिक योजनाहरू, दीगो विकासका लक्ष्यहरू, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको मार्गदर्शन, स्थानीय तहको स्वमूल्यांकनका सूचकहरू, सिद्धार्थनगर नगरपालिकामा गठित विभिन्न विषयगत समितिहरूबाट भएका निर्णयहरूलाई मुख्य आधारको रूपमा लिईएको छ। नगरपालिकालाई

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानहरू, राजस्व बाँडफाड एवम नगरपालिकाले परिचालन गर्ने आन्तरिक स्रोत समेतका आधारमा यो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरी यस सम्मानित सभामा पेश गरेको छु ।

“कृषि, पर्यटन, उद्योग, व्यापार र शिक्षा; हराभरा बुद्धभूमि सिद्धार्थनगरको ईच्छा” भन्ने नगरपालिकाको दिर्घकालिन सोचलाई साकार पार्न प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमका प्राथमिकताहरू देहाय बमोजिम हुनेछन्-

१. नगरपालिकामा सुशासन कायम गर्दै सर्वाङ्गिण क्षेत्रको संस्थागत विकासमा जोड दिईनेछ ।
२. शिक्षा र स्वास्थ्यमा नागरिकको पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धि गर्दै समावेशी विकासमा जोड दिईनेछ ।
३. कृषिको आधुनिकिकरण, सहकारी क्षेत्रको सुशासन, पर्यटन र उद्योग-व्यापार क्षेत्रको विस्तार र विविधिकरणमा जोड दिईनेछ ।
४. दिगो विकास, वातावरण मैत्री कार्यक्रम तथा वातावरण संरक्षणमा जोड दिईनेछ ।
५. नगरका गौरवका योजनाहरू, बहुवर्षीय र क्रमागत योजनाहरू र अन्य आधारभूत पूर्वाधार निर्माण मार्फत सन्तुलित र गुणस्तरिय विकासमा जोड दिईनेछ ।

नगर सभा सदस्यज्यूहरू,

अब म क्षेत्रगत रूपमा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

आ.व.२०८१/०८२ को लागि सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

(क) सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ:-

१. नगरपालिकाको सार्वजनिक प्रशासनलाई जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, वस्तुनिष्ठ, समावेशी तथा जनसहभागितामूलक बनाईनेछ ।
२. कानूनको शासन, भ्रष्टाचारमुक्त, चुस्त प्रशासन, विकेन्द्रीकरण, आर्थिक अनुशासन तथा सार्वजनिक कार्य र स्रोतको कुशल व्यवस्थापन जस्ता असल शासनका आधारभूत मान्यतालाई आत्मसात् गरी सर्वसाधारणले प्राप्त गर्ने सेवा छिटोछरितो तथा मितव्ययी ढङ्गबाट पाउने अवस्था सृजना गरिनेछ ।
३. नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाह र विकास निर्माणमा सुशासन पाउने नागरिकको अधिकारलाई व्यवहारमा उतारी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
४. प्रशासन संयन्त्रलाई नागरिकमैत्री संयन्त्र तथा सहजकर्ताको रूपमा रूपान्तरण गरी सुशासनको प्रत्याभूति दिने सम्बन्धमा आवश्यक कानून निर्माण गरी लागु गरिनेछ ।
५. सामाजिक न्याय, प्राकृतिक तथा सार्वजनिक स्रोतको दिगो तथा कुशल व्यवस्थापन, महिला सशक्तीकरण तथा लैङ्गिक न्यायको विकास, वातावरणीय संरक्षण, जनजाती, दलित तथा आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पिछडिएका वर्गको उत्थान गरिबी निवारण र सन्तुलित वडाको विकासमा जोड दिईनेछ ।
६. नगरपालिकासँग सम्बन्धित समस्या, जनगुनासो तथा उजुरीलाई तत्काल सम्बोधनको व्यवस्था मिलाई गुनासो सुन्ने संयन्त्रलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
७. नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य केन्द्रमा हाल मौजुदा सार्वजनिक सेवा वडापत्रलाई थप सेवाग्राहीमैत्री, प्रविधिमैत्री, नतिजामुखी, यथार्थपरक तथा वस्तुनिष्ठ बनाउन Audio सहितको एकिकृत डिजिटल नागरिक वडापत्र निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८. भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
९. नागरिकबाट सार्वजनिक निकायको मूल्याङ्कन गर्ने औजारहरु सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण तथा सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षणको प्रभावकारी रूपले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१०. कार्यालयको काम कारवाहीलाई स्वच्छ, पारदर्शी र वस्तुनिष्ठ बनाउन र सर्वसाधारण तथा सरोकारवालाको कानून सम्मत सरोकारलाई सम्बोधन गर्न चौमासिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
११. जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक अध्ययन, अवलोकन तथा तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
१२. नगर भित्रको बजार अनुगमन तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको सुरक्षाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नगर प्रहरी बल ऐन, २०८१ गठन गरी नगर प्रहरीको क्षमता विकास गर्दै स्वीकृत दरबन्दी भित्र रही थप दक्ष जनशक्ति नियुक्ती गरी सेवा प्रवाहलाई चुस्त र दुरुस्त पारिनेछ ।
१३. कार्यालयको सम्पूर्ण महाशाखा, शाखा तथा वडा कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूसंग तथा सामुदायिक विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूसंग समेत सूचकमा आधारित कार्य सम्पादन सम्झौता गरी मासिक बैठक एवं समीक्षा कार्यक्रम गरिनेछ ।

१४. कार्यालयको प्रशासनलाई चुस्त, दुरुस्त बनाउन नगरपालिकाको स्वीकृत संगठन तथा व्यवस्थापन (O &M) बमोजिम कर्मचारी पदपूर्ति प्रकृया प्रारम्भ गरिनेछ । कर्मचारी प्रशासनको स्थायी व्यवस्थापनको लागि स्थायी पदपूर्ति हुने पदबाट सम्पादन हुने कार्यमा कार्यरत करार र ज्यालादारीमा खटिएका कर्मचारी कटौती गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
१५. कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीको कार्य सम्पादनमा सुधार गरी सेवामा प्रभावकारिता ल्याउन नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई कार्यसम्पादन सुचकका आधारमा मूल्याङ्कन गरी विगतका वर्षहरूमा दिईदैं आएको प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउनुका साथै उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई नगर स्थापना दिवसको अवसर पारेर पुरस्कृत गरिनेछ भने गैर जिम्मेवार तथा गैर उत्तरदायी कर्मचारीलाई दण्ड जरिवानाको व्यवस्था अनिवार्य रूपमा लागु गरिने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
१६. नगरभित्रका नागरिकलाई सुरक्षाको अनुभूतिका साथ व्यवसायीहरूले ढुक्क भएर व्यापार व्यवसाय गर्न, हिडडुल गर्न तथा नागरिकका हरेक बिषयमा निगरानी बढाउन नगरपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न सार्वजनिक स्थान तथा मुख्य सडक र शाखा सडकमा क्रमिक रूपमा आवश्यकता तथा क्षमताको आधारमा CCTV क्यामेरा तथा ANPR जडान गरिनेछ ।
१७. नगरपालिकाको ऐतिहासिक, भौगोलिक, प्राकृतिक, सामाजिक, पुरातात्विक, साँस्कृतिक, आर्थिक पक्षको मौलिकता झल्किने खालको नगरको प्रतिक चिन्ह (लोगो) तथा नगरगान र मायाको चिन्हो तयार गरी लागु गरिनेछ ।
१८. नगरपालिकाद्वारा निर्माण गरिएका कानुन (ऐन, नियम, कार्यविधि र निर्देशिका) हरू संग्रहका रूपमा प्रकाशन गरिनेछ ।
१९. सेवा प्रवाह तथा नगरपालिकाबाट सम्पादन हुने कार्यहरू र विकास निर्माणका कार्यहरूका सम्बन्धमा नागरिकलाई सुसुचित गराउने सम्बन्धमा सिद्धार्थनगर नगरपालिका स्थित सञ्चार माध्यमहरूसंग आवश्यक सहकार्य नीति अबलम्बन गरिनेछ । साथै सञ्चारकर्मीहरूको क्षमता विकास तथा अभिवृद्धिका लागि आवश्यक कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।

(ख) सामाजिक विकास तर्फ-

- सन्तुलित समावेशी आर्थिक विकासका लागि दिगो सामाजिक आर्थिक विकासको रणनीति र कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी समन्वयात्मक तवरले नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकास गर्न अपरिहार्य छ । आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा नगरको सामाजिक विकासको नीति तथा कार्यक्रम अबलम्बन गरिनेछ ।
२०. निजी क्षेत्रसंगको सहकार्यबाट मात्र फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्य सम्भव हुने महशुस गरी नगरक्षेत्र भित्रको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि Public Private Partnership (PPP) सार्वजनिक नीजि साझेदारी नीति अबलम्बन गरिनेछ । सोही नीति अनुरूप फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक सूचना आव्हान गरी फोहोरको दिगो व्यवस्थापन गर्ने र फोहोरलाई बर्गीकरण गरी स्रोतमै न्यूनीकरण गर्ने गरी कार्यक्रम अगाडि बढाईनेछ ।

२१. आफ्नो टोल आफै बनाउ भन्ने नारालाई यस वर्ष नगरको अभियान वर्षका रूपमा लिदै सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता बढाउन तथा विकासमा नागरिकको अपनत्व कायम गर्न सबै वडामा अनिवार्य रूपमा टोल विकास संस्था गठन गरी परिचालन गरिनेछ। साथै आर्थिक वर्ष २०८१।८२ का लागि वडा नं. ७ र ९ का टोललाई नमूना टोल विकासको रूपमा विकास गर्ने गरी प्रोत्साहन मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ। गठित टोल विकास संस्थाहरूको कार्य संचालन तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि टोल सुधार समितिलाई निर्देशिका संशोधन मार्फत टोल विकास संस्थाको रूपमा विकास गरिनेछ।
२२. फोहोरबाट मोहोर भन्ने नारालाई यस वर्ष नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन वर्षका रूपमा मनाउन गठित टोल विकास संस्था लगायतका अन्य संघ सस्था मार्फत फोहोरमैला व्यवस्थापनको कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ।
२३. नगरवासीहरूलाई रोजगार सृजना गरी आत्मनिर्भर बनाउन उद्यमशीलता, सीपमूलक, स्वरोजगारमूलक लगायतका लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ। उक्त कार्यक्रमहरू मितव्ययी, पारदर्शी एवं नागरिकमैत्री बनाउन नगरपालिकाबाटै संचालन गरिने नीति अबलम्बन गरिनेछ।
२४. महिलाहरूलाई स्वरोजगार सृजना गरी आत्मनिर्भर बनाउन नगरपालिकाबाट उद्यमशीलता विकास मार्फत सीपमूलक लगायतका कार्यक्रमहरू, उपभोग्य वस्तु उत्पादन गर्ने लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी महिलाहरूलाई थप प्रोत्साहन गर्न स्थापना गरिएको उपप्रमुख कोशेली घरलाई थप व्यवस्थित बनाईनेछ।
२५. सिद्धार्थनगर नगरपालिका खुला दिशामुक्त घोषणा भई सकेको सन्दर्भमा यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि अनुगमन र मूल्याङ्कन गरिनेछ।

महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा समाजकल्याण तर्फ-

२६. गरिब तथा विपन्न, दलित, आदिवासी जनजाति, एकल तथा अपाङ्गता भएका महिला, हिंसापिडित लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र बञ्चितमा परेका सबै समुदायका महिला तथा किशोरीको आयआर्जन क्षमता विकास र सशक्तीकरण गर्न आर्थिक तथा सामाजिक विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
२७. लैङ्गिक समानता र महिला सशक्तीकरणका सम्बन्धमा जारी भएको बेइजिङ्ग घोषणापत्रका प्रतिवद्धताहरूका बारेमा पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
२८. लैङ्गिक समानता र महिला सशक्तीकरणको नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरी नीति निर्माण तहमा महिलाको अर्थपूर्ण र सार्थक सहभागीता तथा प्रतिनिधित्वलाई सुनिश्चित गर्दै महिला समूह गठन गरी परिचालन गरिनेछ।
२९. लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तथा योजनालाई स्थानीयकरण गरी लक्षित समुदायको आर्थिक तथा वित्तीय स्रोतमा पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ।
३०. महिला, बालबालिका तथा मानव अधिकारको क्षेत्रमा नेपालले अनुमोदन गरेका संयुक्त राष्ट्रसंघ तथा अन्तराष्ट्रिय घोषणाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।

३१. लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियानलाई प्रभावकारी रूपमा मनाईनुका साथै महिला तथा किशोरीविरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा विभेद र शोषणको अन्त्य गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
३२. महिला र पुरुषको समबिकासको लागि छुट्टै लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको नीति बनाई लागु गरिनेछ । दिगो बिकासका लक्ष्यलाई स्थानीयकरण र आन्तरीकीकरण गरिनेछ ।
३३. बालबालिकाका अधिकारबारे जनजागृति, सामूहिक सक्रियता, संयन्त्रहरूको स्थापना, सक्षमता विकास र संरक्षित बालबालिकाको अधिकार प्रचलन तर्फका क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।
३४. मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारको जोखिममा रहेका समूह र समुदायको आर्थिक, सामाजिक सशक्तीकरण गरिनेछ। साथै सरोकारवाला निकाय तथा संघसस्थासँगको समन्वयमा निरोधात्मक, संरक्षणात्मक र सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरी मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारमा नियन्त्रण गरिनेछ ।
३५. बालमैत्री स्थानीय शासन अबलम्बन तथा बालविवाह मुक्त, बालश्रम मुक्त, बालमैत्री, पोषणमैत्री, वातावरणमैत्री र युवामैत्री लैङ्गिकमैत्री, अपाङ्गतामैत्री, ज्येष्ठ नागरिकमैत्री नगरपालिका निर्माण गर्ने अभियानमूलक घोषणा कार्यक्रम क्रमशः सञ्चालन गरिनेछ ।
३६. ज्येष्ठ नागरिक आश्रय (मिलन) केन्द्र स्थापना गरी दिवा सेवा सन्चालन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३७. महिला शान्ति र सुरक्षा सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघ सुरक्षा परिषद प्रस्ताव नं. १३२५ र २८२० को कार्यान्वयन सम्बन्धी दोस्रो राष्ट्रिय कार्ययोजनालाई स्थानीयकरण गरी कार्यक्रमहरू सन्चालन गरिनेछ ।

न्यायिक तथा मेलमिलापतर्फ-

३८. विवादलाई स्थानीय स्तरबाटै समाधान गरी वडामा शान्ति सुव्यवस्था कायम गर्नका लागि वडा तहमा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरी विवाद निरूपण गर्न कम्तिमा ४ वटा वडामा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरिने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
३९. नगरवासीलाई कानुनी जनचेतना गराउने उद्देश्यले सबै वडामा कानुनी साक्षरता अभियानको शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
४०. नगरपालिकामा सुचिकृत मेलमिलापकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धिको लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले निर्दिष्ट गरेका काम, कर्तव्य र अधिकार लगायत नगरपालिकाबाट सम्पादन हुने कामहरू तथा घरनक्सा पाससंग सम्बन्धित कानुनका विषयमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४१. स्थानीय तहको न्याय सम्पादनको अनुभव आदानप्रदान गर्न न्यायिक समितिका पदाधिकारीको लागि जिल्ला बाहिर अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम तथा छिमेकी स्थानीय तहमा भएका असल अभ्यासहरूको जानकारी लिन र अनुभवहरू आदान-प्रदान गर्नका लागि न्यायिक समितिका पदाधिकारी र मेलमिलापकर्ताहरूलाई छिमेकी पालिकाहरूमा अध्ययन अवलोकन भ्रमणका माध्यमबाट अनुभव आदान प्रदानको कार्यक्रम गरिनेछ ।
४२. न्यायिक समितिबाट सम्पादन हुने न्यायिक प्रकृया र प्रणालीको बारेमा विद्यार्थीहरूलाई समेत सुसुचित गराउन न्यायिक समितिसंग विद्यार्थी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

शिक्षातर्फ:-

४३. सामुदायिक विद्यालय तथा धार्मिक विद्यालयमा बलबालिकाहरुलाई पठन पाठन गर्नमा सहजता ल्याउन तथा शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्नका लागि विद्यालयको माग र आवश्यकताका आधारमा पूर्वाधार निर्माण गर्ने अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
४४. शिक्षक कल्याणकारी कोष मार्फत अस्थायी रूपमा विद्यालयमा काम गरी निवृत्त हुने विद्यालय शिक्षक/कर्मचारीलाई सेवा अवधि अनुसार आर्थिक सहायता प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
४५. सञ्चालन खर्च न्यून भएका सामुदायिक विद्यालयको लागि बिजुली/खानेपानीको बिल तिर्न नसक्ने विद्यालयहरुका लागि बिजुली खानेपानीको बिल तिर्ने सम्बन्धमा आवश्यक अपुग रकमको व्यवस्थापनको नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
४६. विद्यालय तहमा अध्ययनरत विद्यार्थी (खेलाडी) हरुलाई खेल कौशल प्रदर्शन गर्न अवसर प्रदान गर्नका लागि आयोजना हुने राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता अनुशासित, मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन खेलप्रति थप हौसला एवं उत्साह बढाउन राष्ट्रपति रनिङशिल्ड प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४७. विद्यालयलाई अनुशासित र मर्यादित बनाउदै शैक्षिक गुणस्तर तथा शैक्षिक तालिकामा एकरूपमा ल्याउन शैक्षिक सूचना, तथ्याङ्क तथा बुलेटिन प्रकाशन, शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण गरी अभिलेख व्यवस्थापनलाई चुस्त, दुरुस्त राख्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४८. नगरस्तरीय आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षा (कक्षा ८ को परीक्षा) मर्यादित र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन व्यवस्थापनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
४९. नियमित प्र.अ. बैठक (सामुदायिक, धार्मिक र संस्थागत) गरी निरन्तर विद्यालय अनुगमन निरीक्षणबाट प्राप्त विषयवस्तुलाई पृष्ठपोषण तथा सञ्चारको व्यवस्था मिलाइ शैक्षिक गुणस्तरको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५०. शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि गरी शैक्षिक तथा प्रशासनिक र लेखा प्रणालीको गुणस्तर कायम गरी विद्यालयको पारदर्शिता, उत्तरदायित्व तथा जवाफदेहिता बहन हुन सक्ने बनाउनका लागि IEMIS तालिम (सामुदायिक, धार्मिक र संस्थागत विद्यालयहरु), प्रारम्भिक कक्षा (१-३) पढाउने शिक्षक, विषय शिक्षक तालिम (गणित, विज्ञान, भाषा, स्थानीय विषय), सबै सामुदायिक विद्यालयका प्र.अ. र लेखापालका लागि पुनर्ताजगी तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५१. आधारभूत तह (कक्षा १, ८) को स्थानीय पाठ्यक्रमको लागि पाठ्यपुस्तक निर्माण गर्न लेखन तथा छपाईको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५२. सिकाईलाई व्यवहारिक र रोचक बनाउन सबै सामुदायिक विद्यालयमा संगीत कक्षा व्यवस्थापन र संगीत सामग्री, विद्यालयहरुमा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन, निरन्तर सिकाई चौतारी अन्तर्गतका कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
५३. विद्यालयगत स्मार्ट कक्षाकोठा निर्माण, विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधारमा सुधार, शैक्षिक गुणस्तरमा सुधारका कार्यक्रम, शिक्षा समाचार सेवा, खुला तथा अनौपचारिक शिक्षा शिक्षण सिकाइ सहयोगको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

५४. प्रजातन्त्र दिवस, शिक्षा दिवस र बाल दिवसको अवसरमा शिक्षण सिकाइमा शिक्षक तथा विद्यार्थीमा उच्च मनोबल राख्न उत्कृष्ट विद्यार्थी, शिक्षक, अभिभावक र विद्यालय सम्मान कार्यक्रम गरिनेछ ।
५५. विद्यार्थीमा उच्च शिक्षाप्रति प्रोत्साहन गर्न लुम्बिनी विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
५६. सम्पूर्ण शिक्षक तथा कर्मचारी माफत सबै विद्यार्थीहरूलाई योग र ध्यानको माध्यमबाट स्वजागरण अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
५७. नगरपालिकाद्वारा सञ्चालनमा रहेको पुस्तकालयलाई व्यवस्थित गरी ई-पुस्तकालयमा स्तरउन्नती गर्ने निति अबलम्बन गरिनेछ ।
५८. शिक्षामा गुणस्तर कायम गर्न आगामी दिनमा शिक्षामा सहज पहुँच नीतिलाई अबलम्बन गरी नगर शिक्षा रणनीतिक कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

स्वास्थ्यतर्फ-

५९. बालबालिकाहरूलाई स्वस्थ्य राख्ने अभिप्रायले नियमित खोप सुनिश्चितता र दिगोपनाको लागि खोप विस्तार गर्दै लगिनेछ, बालबालिकाहरूको शारीरिक, मानसिक वृद्धि विकाशका लागि नियमित स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिनेछ, साथै मातृ मृत्यु हुन नदिनका लागि आकस्मिक कोषको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
६०. घरघरमा स्वास्थ्य सेवा पुर्याउने उद्देश्यले सबै वडाहरूमा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र विस्तार र व्यवस्थित गर्नका लागि आवश्यक जनशक्ति तथा पूर्वाधारको तयारी गरी सबै नागरिकलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुर्याउने नीतिलाई अबलम्बन गरिनेछ । प्रत्येक वडामा आवश्यक दक्ष जनशक्ति, औषधी, उपकरण तथा प्रविधि सहितका स्वास्थ्य चौकि स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
६१. नगरपालिकाभिन्नका सुत्केरी आमाहरूको जीवनरक्षाका लागि पूर्ण संस्थागत सुत्केरी सुनिश्चितता गरी घोषणा गर्दै लगिनेछ ।
६२. ज्येष्ठ नागरिकलाई स्वस्थ्य राख्ने उद्देश्यले ८० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरिकको घरदैलोमै स्वास्थ्य परीक्षण र उपचारलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
६३. क्षयरोग, कुष्ठरोग आदि सरुवा रोगको सर्ने माध्यम, नियन्त्रणका उपायहरू तथा उपचार विधिको सम्बन्धमा सचेतनामुलक कार्यक्रम टोलस्तरमै संचालन गरिनेछ ।
६४. स्वास्थ्य कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, मूल्याङ्कन र नियमन गर्ने संयन्त्रको विकास गरिनेछ ।
६५. नगरपालिका क्षेत्रबाट निस्कने फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी वातावरणीय प्रदुषण कम गर्नुका साथै सरुवा रोगको नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई समेत प्राथमिकता दिईनेछ ।
६६. स्थानीयस्तरका पोषिला खानेकुराहरूको उपभोग वृद्धि गराउन आवश्यक स्वास्थ्य शिक्षा र परामर्श दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६७. रगत दान जीवन दान भन्ने नारालाई साकार पार्न नगरवासीलाई आवश्यक पर्ने रगत उपलब्धताका सम्बन्धमा जिल्ला रेडक्रस सोसाईटीसँगको सहकार्यमा ब्लड बैंक माफत निशुल्क रगत उपलब्ध गराईनेछ ।

६८. किशोर किशोरीहरूको स्वास्थ्यमा मध्यनजर गर्दै किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा गर्दै लगिनेछ ।
६९. महिला स्वास्थ्य स्वम सेविकाहरूको योगदानको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै निशुल्क स्वास्थ्य बिमा गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
७०. पोषणमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम मार्फत ५ वर्ष भित्र नगरपालिकालाई कुपोषण मुक्त नगर बनाउने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
७१. जटिल प्रकारका स्वास्थ्य समस्या देखिएका वडाहरूमा स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

सुरक्षित आप्रवास सामी कार्यक्रम तर्फ:-

७२. वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, व्यवस्थित, मर्यादित र उत्पादनशिल बनाउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
७३. नगरवासीको वित्तीय ज्ञान, सिप अभिवृद्धि गर्न वित्तीय साक्षरता तथा सिप विकास तालिम संचालन गरी आर्थिक समानता एवं सशक्तीकरण गरिनेछ ।
७४. नगरवासीको मानसिक स्वास्थ्यलाई ध्यानमा राखी मनोसामाजिक परामर्श कक्षलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
७५. सुरक्षित आप्रवासन सामी कार्यक्रमलाई नगरपालिकाले आन्तरिकीरण गरी वैदेशिक रोजगारीका क्षेत्रमा सूचना तथा न्यायमा पहुँचलाई प्रभाकारीताका साथ संचालन गरिनेछ ।

व्यक्तिगत घटना तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता तर्फ:-

७६. व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूलाई आवश्यक तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(ग) आर्थिक विकासतर्फ

कृषि बिकास तर्फ:-

७७. कृषिको व्यवसायीकरण, विविधीकरण, आधुनिकीकरण तथा औद्योगिकीकरण गर्ने राष्ट्रिय नीति बमोजिमका कार्यक्रमहरू संचालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
७८. कृषकका लागि कृषि सामग्री, कृषि उपजको उचित मुल्य र बजारमा पहुँचको उचित व्यवस्था गरिनेछ ।
७९. नगरपालिकाको कृषि हाटबजार, कृषि संकलन केन्द्र तथा कृषि सामुदायिक बजारलाई प्रभावकारी रूपले संचालन गर्दै उत्पादक तथा उपभोगकर्ता बीचको सम्बन्धलाई नजिक बनाईनेछ ।
८०. कृषि उत्पादनको उचित व्यवस्थापन गर्नका लागि प्रशोधन केन्द्र, कोल्ड स्टोर, शित भण्डार बनाउन संघीय तथा प्रदेश सरकार संग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
८१. नगरपालिका क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक स्थानहरूमा हरियाली प्रवर्द्धन गर्न Botanical Garden निर्माण गरिनेछ साथै नीजि घरहरूलाई अनुदानका रूपमा फलफुलका विरुवाहरू वितरण गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

८२. कृषि पेशालाई थप सम्मानित एवं व्यवसायिक बनाउन कृषक सम्मान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८३. कृषकहरूलाई च्याउखेती, माछा पालन, मौरी पालन, फलफूल खेती, मेवा खेती, प्याज खेती, लसुन खेती सम्बन्धी जानकारी गराउन समुह बनाई टोलस्तरमा तालिम संचालन गरिनेछ ।
८४. कृषकहरूको लागि आवश्यक पर्ने बीउविजन, मलखाद, विषादी सामग्रीको गुणस्तर र मुल्यमा विशेष ध्यान दिई बजार अनुगमन गरिनेछ ।
८५. अर्गानिक एवं प्रागांरिक खेतीका लागि जैबिक विषादी तथा प्रागांरिक मल अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।
८६. आधुनिक कृषिका लागि मेसिनरी तथा सिचाई यन्त्र उपकरण अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।
८७. कृषि सहकारी, कृषक समुह, उद्यमी कृषक तथा फर्म दर्ता गरेका कृषकहरूलाई अनुदानमा तथा अन्य सेवा सुविधामा विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।
८८. माटो परीक्षणका लागि घुम्टि शिविर संचालन गरी माटोको स्वास्थ्य सुधारको लागि सुक्ष्म तत्व तथा हरियो मल (ढैचाको बिउ) अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।
८९. खाद्यान्न बाली, दलहन, तेलहन तथा तरकारी बालीको बिउ विजन अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।

पशुपन्छी विकास शाखा:-

९०. सामुदायिक छाडा कुकुरहरूको नियन्त्रणका लागि स्थायी बन्ध्याकरण तथा रेबिज भ्याक्सीनेसन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
९१. चारा काटने (च्यापकटर) मेशिन लगायतका यन्त्र उपकरणमा अनुदानको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
९२. नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका पालुवा पशुपन्छी तथा छाडा चौपायालाई आवश्यक स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
९३. कृषकहरूका गाई, भैंसी भेंडाबाखा, बंगुरको लागि आवश्यक निशुल्क खोप कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
९४. पशुपालकहरूलाई घाँसको बिउ, भिटामिन तथा क्याल्सियम अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।

रोजगारतर्फ:

९५. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाउन सामुदायिक आयोजनामा नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा जोड दिईनेछ ।
९६. बेरोजगार व्यक्तिहरूको तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण गरी रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा बेरोजगारको विवरण अद्यावधिक र व्यवस्थित गरिनेछ ।
९७. वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरूको लागि श्रम स्वीकृत र पुनः श्रम स्वीकृतिको कार्यलाई थप प्रभावकारी तरिकाले कार्यान्वयन गर्न वडास्तरमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

९८. संघ र प्रदेशले ल्याएको रोजगारमूलक कार्यक्रममा अपनत्व कायम गर्दै रोजगारीका क्षेत्र विस्तार गरिनेछ। साथै गरिबी न्यूनीकरण तथा रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
९९. नगरपालिकामा दर्ता भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्युनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गर्नका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना संचालन गरी श्रममूलक योजना मार्फत समुदायको विकास सँगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभूति गराइनेछ।
१००. रोजगार सेवा केन्द्रको संचालन तथा व्यवस्थापन थप प्रभावकारी बनाइनेछ। नगरपालिकास्तरीय योजनाहरूमा रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत बेरोजगारहरूलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
१०१. कुनै पनि काम ठूलो या सानो हुँदैन भन्ने भावनाको जागृति गराई कामको सम्मान गर्ने परिपाटीको निर्माण गर्दै स्वरोजगार उन्मुख जीवनशैली अपनाउने नीति लिईनेछ ।
१०२. श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान कार्यक्रम सबै वडाहरूमा सञ्चालन गरिनेछ ।
१०३. रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका आयोजनाहरूको प्राविधिक लागत अनुमान र मूल्याङ्कन गर्नको लागि रोजगार सेवा केन्द्रमा आवश्यक प्राविधिक कर्मचारीको व्यवस्थापन गरिनेछ।

राजश्व प्रशासनतर्फ:

१०४. कर प्रणालीमा सुधार गर्दै प्रगतिशील कर प्रणालीको सिद्धान्तमा रही राजश्वका नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ । आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ लाई “कर सहभागिता वर्ष” को रूपमा मनाईनेछ । कर सहभागिता अभियान मार्फत नगरभित्र संचालनमा रहेका सबै उद्योग, व्यवसायहरूलाई करको दायरामा ल्याईनेछ ।
१०५. नगरपालिका भित्र सञ्चालित ईरिक्सा तथा तिनपात्रे सवारी साधनलाई नियमन र व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१०६. कर तथा तथ्याङ्क संकलनका लागि वडास्तरीय घुम्टि शिविर संचालन गरिनेछ ।
१०७. राजश्व प्रशासनलाई चुस्त बनाउदै विद्युतीय माध्यमबाट कर तिर्ने प्रणालीको विकास गरी राजश्व संकलनलाई क्रमशः Faceless र Cashless बनाउदै लगिनेछ । विद्युतीय भुक्तानी (E-Payment) प्रणालीको अवलम्बन गरी घरबाटै भुक्तानी गर्न सकिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१०८. नगरपालिकाको आन्तरिक राजश्व परिचालन क्षमता अभिवृद्धि गर्न, राजश्व अधिकारका सम्भावनाहरू खोजी गर्न, सम्भाव्य क्षेत्रको राजश्व परिचालन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी र व्यवस्थापकीय सुधारका उपायहरू पहिचान गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुको साथै आन्तरिक आयको वैज्ञानिक प्रक्षेपणका लागि आवधिक राजश्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमा गरिनेछ ।
१०९. करदाता सम्मान कार्यक्रम मार्फत नियमित तथा सबै भन्दा धेरै कर तिर्ने करदाता र समयमै कर तिर्ने करदातालाई नगर स्थापना दिवसका अवसरमा सम्मान गर्ने कार्यक्रम गरिनेछ ।
११०. स्थानीय व्यवसाय तथा उद्योग दर्ता/नवीकरण कार्यलाई सहज र सरल बनाउन आवश्यक कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा गरिनेछ ।

१११. कृषि हाटबजार ब्लक A लाई शपिङ्ग मलको रुपमा संचालन गरी कृषि हाटबजार सञ्चालन देखि बैंक तथा वित्तीय सेवा सम्म सोही स्थानबाट सेवा पाउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

उद्योग तथा वाणिज्यतर्फ:

११२. रोजगारी सिर्जनामा योगदान दिने साना उद्योगलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११३. परम्परागत सीपमा आधारित उद्योगको संरक्षण, प्रवर्द्धन र व्यवसायीकरणका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११४. गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेडपा) मार्फत श्रम सहकारीको अवधारणा अनुरूप युवाहरुलाई सहकारीमा आवद्ध गराई उद्यमशीलता प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११५. उपभोक्ता हित संरक्षणका लागि अन्य निकाय संगको सहकार्यमा बजार अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
११६. मिसावट रहित स्वस्थ दैनिक उपभोग्य वस्तु उपभोग गर्न पाउने नागरिकको अधिकारलाई मध्येनजर राखी नगरवासीको चाहना बमोजिम दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको गुणस्तरीयता कायम गर्न बजार अनुगमनलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

पर्यटन तर्फ:

११७. नगरपालिकामा पर्यटनको प्रवर्द्धन तथा विकासका लागि पर्यटन गुरुयोजना तर्जुमा गरी सोको कार्यान्वयनबाट आन्तरिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटनको विकास गरिनेछ ।
११८. स्थानीय पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि Local Guide उत्पादन गरी उनीहरुलाई सूचिकृत गरिनेछ । पर्यटकको मुख्य चहलपहल हुने स्थान चयन गरी पर्यटन सूचना केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
११९. पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान, संरक्षण, सम्बर्द्धनका लागि पर्यटन क्षेत्र संग सम्बन्धित संघ, संस्था, निकाय आदिको सहभागितामा पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

सहकारी:

१२०. वर्तमान समयमा सहकारी क्षेत्रमा देखिएको समस्या निराकरणका लागि सहकारी ऐन तथा नियमावलीमा आवश्यक संसोधन गरी सिद्धार्थनगर भित्र रहेका सबै सहकारीहरुको नियामकीय भूमिकालाई सशक्त बनाईनेछ ।
१२१. सहकारी संस्थाको गुणात्मक विकासका लागि जनसंख्याको अनुपातमा वित्तीय सहकारी संस्थाको संख्या कायम गरिनेछ । यसका लागि मौजुदा सहकारी संख्यालाई पचास प्रतिशतले कटौति गर्ने नीति अनुरूप सहकारी एकीकरण तथा प्राप्ति (Merger and Acquisition) लाई रणनीतिक ढंगबाट संचालन गरिनेछ । संस्थाको कार्यक्षेत्र भित्रको कुल जनसंख्याको १ प्रतिशत जनसंख्या समावेश नभएका सहकारी संस्थालाई एकीकरण सम्भाव्य सहकारीको रुपमा पहिचान गरी २०८१ असोज मसान्त भित्र सदस्य संख्या पुर्याउन वा एकीकरण प्रकृया थालनी गर्न समय दिइनेछ । उक्त समय भित्र सदस्य संख्या नपुर्याउने सहकारीलाई Force Merger मा लगिनेछ ।

१२२. साधारण सभा हुनु अगावै प्रकृत्या थालनी गर्ने सहकारीलाई प्रकृत्यागत सहजीकरण गर्नुको साथै सोही आर्थिक वर्ष भित्र एकीकरण भई एकीकृत कारोवार संचालन गरेमा एकीकरण भएका सहकारी संस्थाहरूको व्यवसाय करमा शतप्रतिशत छुट दिईनेछ ।
१२३. एक व्यक्ति एक विषयगत सहकारी नीतिलाई बढावा दिई एक स्थानीय तहमा संचालनमा रहेका समान प्रकृतिका विषयगत सहकारी संस्थामा दोहरो सदस्यता न्यूनीकरण अभियान संचालन गरिनेछ ।
१२४. नगर क्षेत्रमा सहकारीद्वारा प्रवर्द्धित उपभोक्ता पसल/हाटबजारको विकास गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । पर्यटन तथा वातावरण सरसफाईका लागि श्रम सहकारीको स्थापना, लागत सहभागिता र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
१२५. हरित उद्यम विकासको लागि नगर क्षेत्रका बाँझो तथा सार्वजनिक जग्गालाई लिजमा दिई सहकारी मार्फत नर्सरी प्रवर्द्धन, फलफुल, बहुवर्षीय नगदेवाली, तरकारी खेती तथा कृषि उपजमा आधारित उद्योग आदिलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
१२६. सहकारीताको माध्यमबाट वातावरण संरक्षण, सरसफाई तथा पर्यटन जस्ता क्षेत्रमा सहकारी स्थापना तथा संचालनमा वित्तीय साझेदारी गरिनेछ । सहकारी प्रवर्द्धन तथा संस्थागत सुदृढीकरण कार्यक्रम मार्फत नमुना सहकारी संस्था विकास कार्यलाई जोड दिईनेछ ।
१२७. सहकारी संस्थाहरूको नियमित अनुगमन तथा सघन अनुगमन, सहकारीहरूको जोखिम मूल्याङ्कनका साथै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई आवश्यक तालिम उपलब्ध गराईनेछ ।
१२८. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, अन्य निकाय, सहकारी अभियान तथा प्रारम्भिक सहकारी संस्थाहरू संगको सहकार्यमा साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(घ) पूर्वाधार विकास र वातावरण व्यवस्थापन तर्फ-

१२९. सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको दीर्घकालीन सोच अनुसार लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति र योजना कार्यक्रम सहितको आवधिक योजना संग मेलखाने गरी योजना तर्जुमा गरिनेछ ।
१३०. सिद्धार्थ बसपार्कलाई नगरको गौरवको योजनाको रूपमा विकास गरी बसपार्कलाई स्तरउन्नती गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१३१. कृषि हाटबजारको बहुउद्देश्यीय भवन, सिद्धार्थनगर खेलमैदान (दरखसवा) लाई नगरका गौरवका योजनाको रूपमा संचालन भैरहेकोमा उक्त योजनाहरूको पूर्वाधार निर्माणका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँगको सहकार्यमा बजेटको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
१३२. ठूला पूर्वाधारहरूको विस्तृत आयोजनाको प्रतिवेदन (रिङ्गरोड, फोहोरमैला व्यवस्थापन र पार्किङ्ग निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ ।
१३३. नेपाल सरकार तथा एशियाली विकास बैंक अन्तर्गत Urban Resilience Livelihood Improvement Project (URLIP) कार्यक्रमबाट यस नगरपालिकामा सडक निर्माण, फुटपाथ निर्माण, डण्डा कोरिडोर लगायतको कार्यक्रम गरिनेछ ।
१३४. सडक कालोपत्रे गर्दा सडकका प्रारम्भिक संरचनाहरू तयार गरेर मात्र कालोपत्रे गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१३५. सडक, नाली, खानेपानी, सिंचाइ, सामुदायिक भवनहरु जस्ता पूर्वाधारहरु सबै वडामा आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा निर्माण गरिनेछ ।
१३६. निजी क्षेत्रसंगको सहकार्यमा मुख्य बजार क्षेत्रमा पार्किङ्ग स्थलको व्यवस्था गरिनेछ ।
१३७. नगरपालिकामा सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु प्रचलित कानून वमोजिमको अनुगमन समितिबाट अनुगमन गरी प्रभावकारी बनाइनेछ । साथै वडास्तरीय अनुगमन समितिको नियमित अनुगमन तथा बैठक बसी वडामा संचालन भएका सम्पूर्ण योजनाको समिक्षा गरिने र संचालित योजनाहरुलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१३८. नगरक्षेत्रभित्रका विपन्न नागरिकका लागि सुरक्षित आवासको सुनिश्चितता गर्न मेयर आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१३९. प्रशासनिक भवन तथा नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेका कृषि हाटबजारमा रहेका भवनहरुमा अन्डरग्राउण्ड पार्किङ्गमा उपयोग गरिनेछ ।
१४०. उज्यालो सिद्धार्थनगर बनाउने उद्देश्यले Street Light को उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१४१. नगर क्षेत्रभित्रका स्थानहरुमा आवश्यकता र क्षमताका आधारमा स्थान छनौट गरी Fire Hydrant जडान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१४२. विकास निर्माण र सेवा प्रवाह तथा असल शासनका अनुभवनहरु आदान प्रदान गर्ने उद्देश्यले नगरपालिका र अन्य विदेशी नगरपालिका सित भगेनी सम्बन्ध विस्तार गरिनेछ ।
१४३. सिद्धार्थनगर नगरपालिका वडा नं ९ मा रहेको अटो भिलेजलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
१४४. पर्यावरण मैत्री यातायात सञ्चालनलाई प्रोत्साहन गर्न हाल नेपाल विद्युत प्राधिकरण तथा निजी क्षेत्र संगको सहकार्यमा सिद्धार्थबसपार्कमा विद्युतिय सवारी साधनका लागि चार्जिङ्ग स्टेशन स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
१४५. निर्माणाधिन प्रशासनीक भवनको निर्माण कार्य आगामी आर्थिक बर्षमा सम्पन्न गरी आफ्नो भवनबाट सेवा प्रारम्भ गरिनेछ ।
१४६. वडा नं. १ मा हुदै आएको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि विशेष प्याकेज सहित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ

घरनक्सा तर्फ:-

१४७. भवन संहिता, मापदण्ड तथा घर नक्सा पास प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गरी घरनक्सा पास प्रक्रियालाई छिटछरितो र सरलिकृत बनाउन संघीय तथा प्रदेश कानूनसंग नबाझिने गरी पुरानो नक्सा पास/अभिलेखिकरण सम्बन्धि कार्यविधि संशोधन गरी पुरानो नक्साहरुलाई पास/अभिलेखिकरण गरिनेछ ।
१४८. घरनक्सा पासको लागि नगरवासीलाई नगरपालिका तथा वडा कार्यालयमा गईरहनु पर्ने प्रवृत्तिलाई अन्त्य गर्नका लागि घरनक्सा पासमा डिजिटल प्रविधिको प्रयोग गरी विद्युतिय नक्सा पासमा प्राथमिकता दिईनेछ ।

१४९. घरनक्शा शाखाबाट सम्पादन हुने कार्यलाई छिटोछरितो र प्रकृयागत सरलीकृत गर्नका लागि आवश्यक नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ:

१५०. नगरलाई Clean, Green and Eco-Friendly City को रूपमा विकास गर्ने नगरको नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१५१. नगरको सौन्दर्यता तथा वातावरण संरक्षण गर्ने उद्देश्यले घर सम्पन्न प्रमाणपत्र दिँदा घरधनीले चर्चेको जग्गा भित्र दुई रुख अनिवार्य भएको हुनुपर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
१५२. नगरपालिकालाई सफा र स्वस्थ राख्न गुड्खाको बिक्री वितरणमा रोक लगाईनेछ र यस अभियानलाई सफलता दिलाउन र नगरलाई सफा बनाउन टोल विकास संस्था, आमा समूहहरू, बाल क्लबहरू, युवा क्लबहरू, गैर सरकारी संघ संस्थाहरू आदिलाई परिचालन गरिनेछ ।
१५३. हाल फोहोर बिसर्जन भईरहेको स्थान वडा नं. १ का प्रभावित जनताहरूको लागि स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१५४. वातावरणीय सन्तुलनलाई दिगो बनाउन नगर क्षेत्र भित्र चालिस माईक्रोन भन्दा कमका प्लाष्टिकको प्रयोगलाई पूर्णरूपमा प्रतिबन्ध गरिनेछ भने अन्य प्लाष्टिकको प्रयोगलाई क्रमिक रूपमा निरुत्साहित गरी यस्ता सामग्रीहरूको प्रतिस्थापन गर्ने सामग्रीहरूको उत्पादनमा प्राथमिकता दिईनेछ ।
१५५. छिमेकी पालिकाहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना र संचालनको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
१५६. छाडा पशु चौपायाहरू नियन्त्रण तथा स्थायी समाधानको लागि कान्जी हाउस, गौसंरक्षण केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
१५७. ध्वनि, वायु, जल, तथा माटो प्रदुषण आदिको नियन्त्रण तथा न्युनीकरणको लागि सम्बन्धित निकाय संगको समन्वयमा आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१५८. नगरक्षेत्र भित्रका सबै सडक नाला तथा सार्वजनिक शौचालयको नियमित सरसफाई गर्नुका साथै नगरलाई सफा राख्न जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
१५९. वडास्तरीय विपद व्यवस्थापन समितिहरू गठन गरी परिचालन गरिनेछ ।
१६०. विपद व्यवस्थापनको लागि विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । सबै प्रकारका विपद् व्यवस्थापनको लागि विपद व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
१६१. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी संगको सहकार्यमा तातो हावाको लहर (लु) प्रतिकार्य योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१६२. नगरस्तरीय आपतकालिन उद्धार केन्द्र (LEOC) लाई साधन श्रोत सम्पन्न गराई संचालनमा ल्याईने छ ।